

Niedokształcenie mowy u osób z autyzmem

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2025-2026
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia ogólna i kliniczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie na ocenę
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Logopedii i Emisji Głosu, Centrum Logopedyczne IPS UW, 02-927 Warszawa, ul. Karowa 20
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. Natalia Siudzińska, prof. ucz.
Koordynator przedmiotu	Dr hab. Natalia Siudzińska, prof. ucz., dr Kamila Potocka-Pirosz
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr Elżbieta Sadowska, e.sadowska3@uw.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr Elżbieta Sadowska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	1 rok, 2 semestr	Liczba punktów ECTS	2,5
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)	15	0,5 E	
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)	15	0,5	

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	30	1,5

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Celem zajęć jest przekazanie studentom wiedzy na temat pracy logopedycznej z osobami z ASD (diagnozy i terapii).
C2	Zapoznanie studentów z cechami komunikacji osób w spektrum autyzmu.
C3	Zapoznanie studentów z metodami pracy z osobami z ASD.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	Rozpoznaje, definiuje i opisuje normy i standardy językowo komunikacyjne. Rozpoznaje i opisuje kulturowe, etyczne i pragmatyczne aspekty komunikacji interpersonalnej. Wymienia kryteria klasyfikacji zaburzeń i opóźnień rozwoju systemu językowego i mowy. Klasyfikuje zaburzenia mowy. Zna terminologię logopedyczną oraz lingwistyczną, psychologiczną i medyczną stosowaną w logopedii. Rozpoznaje i opisuje zaburzenia mowy w : afazję, dyzartrię, niedokształcenie mowy w związku ze zróżnicowanymi przyczynami: niedosłuchem, mózgowym uszkodzeniem i/lub dysfunkcją, upośledzeniem umysłowym, autyzmem. Identyfikuje i opisuje objawy językowe i pozajęzykowe charakterystyczne dla zaburzonego rozwoju mowy i nabytych zaburzeń mowy.
----	--

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	Samodzielnie planuje i przeprowadza diagnozę pacjenta z zaburzeniami mowy rozwojowymi i nabytymi. Opracowuje i realizuje działania usprawniające, uwzględniające możliwości i potrzeby pacjenta; ocenia skuteczność stosowanych metod i weryfikuje je w zależności od efektów. Wykorzystuje w podejmowanych zadaniach terapeutycznych – logopedycznych wiedzę w zakresie norm i standardów zachowań językowo komunikacyjnych, komunikacji językowej, wspomagającej i alternatywnej (AAC). Interpretuje objawy zachowań pacjenta oraz wyniki medycznych badań laboratoryjnych i aparaturowych stosowanych w diagnostyce medycznej. Potrafi pracować w zespole, współpracuje z lekarzem, psychologiem i pedagogiem w zakresie stawiania diagnozy oraz planowania i weryfikowania terapii logopedycznej. W sposób zgodny z przyjętymi standardami komunikacyjnymi stosowanymi w opiece logopedycznej i medycznej przekazuje pacjentowi i/lub jego opiekunom informacje o stanie jego mowy, określa zasady i warunki współpracy, przedstawia program postępowania logopedycznego.
----	---

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ich uzupełniania i doskonalenia i dąży do tego, dokonuje samooceny własnych umiejętności i kompetencji. Ma świadomość odpowiedzialności za podejmowane działania diagnostyczno-terapeutyczne. Rozpoznaje zależności między skutecznością a wyborem właściwej metody terapii. Nawiązuje empatyczny kontakt z pacjentem, unikając jatrofobii, przejawia pozytywną postawę w stosunku do osób przewlekle chorych; dostrzega, poprawnie analizuje i pomaga w skutecznym rozwiązywaniu trudności emocjonalno-społecznych pacjentów z zaburzonym rozwojem mowy lub z nabytymi zaburzeniami mowy; ma umiejętność rozumienia sytuacji emocjonalno-społecznej pacjenta i jego rodziny. Wykorzystuje wiedzę o zaburzeniach systemu językowego i mowy oraz wiedzę o etiologii zaburzeń i dysfunkcji mowy do planowania terapii logopedycznej, sprawowania opieki logopedycznej, i prowadzenia terapii logopedycznej.

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
wykład	W1-W2 Informacja dotycząca tematyki zajęć, zasad zaliczenia wykładu. Wstępne informacje dotyczące autyzmu i ASD – trudności definicyjne, etiologia i objawy. W2 Diagnozowanie zaburzeń ze spektrum autyzmu. W3-W4 Komunikacja osób z autyzmem – cechy charakterystyczne, podstawowe deficyty. W5 Standard postępowania logopedycznego w przypadku autyzmu. W6 Podstawowe trudności diagnozy i terapii logopedycznej osób z autyzmem. W7 Zaliczenie wykładu.	W1, U1, K1
ćwiczenia	Ćw1 Informacja dotycząca tematyki zajęć, zasad zaliczenia ćwiczeń. Diagnoza logopedyczna dziecka z autyzmem-wprowadzenie. Ćw2 Autyzm a inne zaburzenia mowy – diagnoza różnicowa. Ćw3 - 4 Przygotowanie do diagnozy logopedycznej dziecka z autyzmem – standardy postępowania, podstawowe zasady i trudności, analiza dokumentacji, wywiad logopedyczny, obserwacja. Ćw5 Planowanie terapii logopedycznej dziecka z autyzmem – sporządzanie programu, konstruowanie konspektów zajęć oraz tworzenie i wybór pomocy. Ćw6 Zajęcia logopedyczne z dziećmi z autyzmem. Ćw7 Zaliczenie ćwiczeń	W1,U1, K1

6. LITERATURA
Obowiązkowa
- Błeszyński J., 2011, Autyzm a niepełnosprawność intelektualna i opóźnienie w rozwoju. Skala Oceny Zachowań Autystycznych, Gdańsk. - Bobkiewicz-Lewartowska, L., 2005, Autyzm dziecięcy. Zagadnienia diagnozy i terapii, Kraków. - Cieszyńska J., 2008, Standard postępowania logopedycznego w przypadku autyzmu wczesnodziecięcego, „Logopedia”, t. 37: Standardy postępowania logopedycznego, Polskie Towarzystwo Logopedyczne, Lublin, s. 99-105. - Cieszyńska, Jagoda, 2011, Wczesna diagnoza i terapia zaburzeń autystycznych, Kraków. - Komender J., Jagielska G., Bryńska A., Autyzm i Zespół Aspergera, Warszawa 2009. - Kwasiborska-Dudek, J. Emiluta-Roza D., 2020, Diagnoza i terapia logopedyczna małego dziecka z zaburzeniem ze spektrum autyzmu, Harmonia Universalis, Gdańsk.

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

7. Lipski, W., 2015, Standard postępowania logopedycznego w przypadku autyzmu, [w:] Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego. Podręcznik akademicki, Lublin.
8. Pisula, E., 2000, Autyzm u dzieci. Diagnoza, klasyfikacja, etiologia, Warszawa.
9. Pisula, E., 2012, Autyzm, przyczyny, symptomy, terapia, Gdańsk.
10. Pisula, E. 2010, Małe dziecko z autyzmem, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot.
11. Pisula, E. 2012, Autyzm. Od badań mózgu do praktyki psychologicznej, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot.
12. Pietras T., Witusik A., Gałęcki P., 2010, Autyzm – epidemiologia, diagnoza i terapia, Wydawnictwo Continuo, Wrocław.
13. Piszczek, M., 2013, Autyści. Jak odbierają i rozumieją świat. Kilka uwag o wychowaniu i terapii, Kompendium, Warszawa.
14. Markiewicz, K., 2004, Możliwości komunikacyjne dzieci autystycznych, Lublin.
15. Sadowska E., 2011, Zaburzenia komunikacji w autyzmie – podstawowe trudności diagnozy i terapii logopedycznej, [w:] Poradnik Językowy, 9(688).
16. Sadowska E., 2020, Zachowania komunikacyjne dzieci z autyzmem. Wpływ deficytów kompetencji komunikacyjnej na sposób porozumiewania się dzieci z autyzmem, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
17. Sadowska E., Osoba z ASD, osoba ze spektrum, autystyk, osoba autystyczna czy osoba z autyzmem? Współczesne tendencje w nazewnictwie osób z ASD, „Poradnik Językowy”, nr 6, s. 52-64.
18. Winczura, B., 2008, Dziecko z autyzmem. Terapia deficytów poznawczych a teoria umysłu, Kraków.

Uzupełniająca

Literatura uzupełniająca:
Wskazana przez prowadzącego na zajęciach.

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	<i>Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.</i>	<i>Np. próg zaliczeniowy</i>
W1, U1, K1	Pisemny egzamin testowy	Zaliczenie egzaminu testowego

8. INFORMACJE DODATKOWE

(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusu, w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Dopuszczalna jedna nieobecność.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich